

Cultura i Espectacles

Arts escèniques Balanç del Festival de Tardor de Catalunya, Girona-Salt 2016

La Temporada n

La 25a edició del festival gironí d'arts escèniques tanca l'edició amb la millor xifra d'ocupació de la història: 96,31%

Jordi Camps i Linnell
GIRONA

Temporada Alta va aixecar el teló per primer cop aquell any olímpic, el 1992, a Girona, amb la voluntat de millorar l'escena local. Sempre sota la gestió i la direcció artística de Bitò Produccions, amb la col·laboració de les institucions locals, aquell "festivalet", tal com el recorda el seu director, Salvador Sunyer, va començar com un cicle curt de teatre però amb una clara voluntat de presentar estrenes. De mica en mica va créixer i ja el 1996, amb divuit estrenes, començava a esdevenir un festival de teatre amb vocació internacional, fet que va donar peu a allargar la programació durant tota la tardor.

Un salt exponencial que, ara, un quart de segle després, en plena celebració de les noces de plata, ningú no dubta que Temporada Alta és un festival en majúscules. Tot un referent nacional, estatal i, fins i tot, internacional que, any rere any, no ha deixat de créixer, en tots els seus àmbits. Els 1.301 espectacles programats i els 781.648 espectadors que els han vist durant aquests 25 anys són tan sols dos dels titulars que aporta aquest festival, que, ahir, va oferir l'habitual balanç de tancament.

La 25a edició abaixa el teló després de dos mesos i escaig de festival amb un balanç final que pràcticament presenta una plena ocupació. Dels 99 espectacles se n'han fet 194 fun-

cions –31 més de les anunciades inicialment–, que han atret un total de 47.728 espectadors, dels quals 44.775 a les funcions de sala. El resultat és que en els espectacles de pagament l'ocupació mitjana s'ha situat en el 96,31%, la xifra més alta en la història del festival.

Un rècord que, tanmateix, com aquell qui posa aigua al vi, Salvador Sunyer considera "problemàtic" de cara al futur del festival. D'una banda, perquè suposa deixar sense entrada gent amb ganes de veure una obra. D'altra banda, perquè demostra una "feblesa" del festival des del punt de vista econòmic perquè, com bé explica, "si ara surten els números perquè tenen una ocupació tan alta, què passaria si baixés a nivells del 80 per cent? Doncs que seria una catàstrofe". Com a solució, el director de Temporada Alta només veu factible que l'Estat espanyol abaixi l'IVA cultural, perquè pujar els preus a taquilla en bloc és una línia vermella que no pensen traspasar, remarca.

Entre altres dades que ha recopilat el festival,

Temporada Alta ha celebrat el quart de segle amb l'edició més internacional

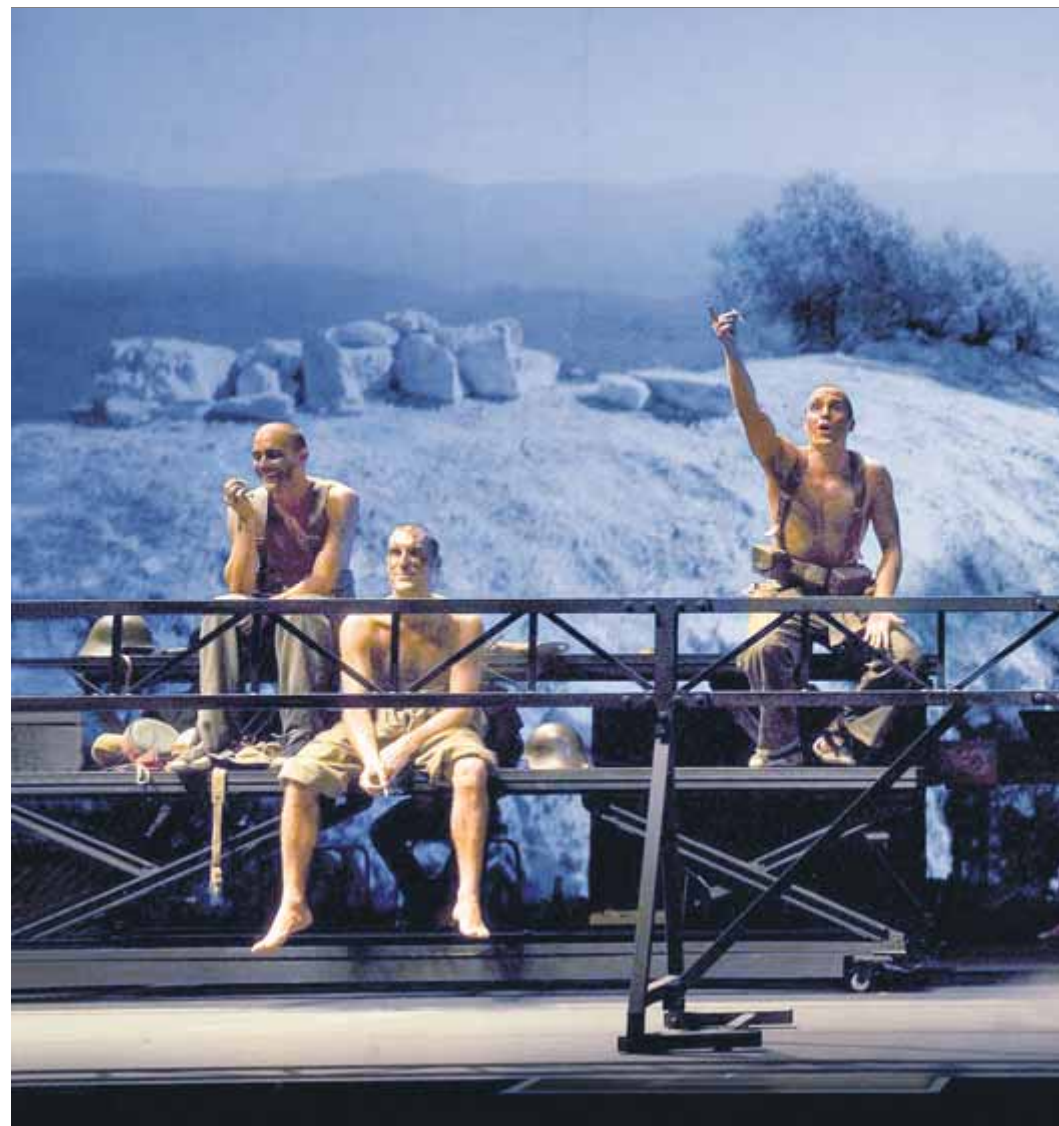
destaca que el preu mitjà de l'entrada és de 15,68 euros, que el 26,6% dels compradors són de fora de les comarques gironines i també que 5.395 persones han comprat entrades per primera vegada. Un altre element que desperta certa alarma als organitzadors és l'edat mitjana dels espectadors, que és de 41 anys –ha baixat dos anys respecte al 2014– i un dels objectius que s'han proposat és continuar reduint-la atraient públic més jove.

Temporada Alta no només ha crescut pel que fa a públic i ocupació, sinó també pel que fa a escenaris, ja que ha presentat espectacles en nou poblacions i en un total de 28 escenaris (un d'aquests, Sant Cugat, fora de les comarques gironines).

La internacionalització

Temporada Alta sempre s'ha caracteritzat pel fet de ser porta d'entrada a Catalunya, a la resta de l'Estat i sovint a Europa, de moltes produccions internacionals, tant de noms consagrats com de l'escena emergent. Que les produccions internacionals és un dels pals de pal·ler ho certifica que les entrades d'aquests espectacles són les que es venen sempre més ràpid.

En l'apartat de la programació internacional, Sunyer recorda que a Girona i Salt van venir més d'un centenar de programadors teatrals entre els quals també n'hi havia dels principals festivals, com el d'Avinyó. Això permet que vegin produc-

cions del festival i també espectacles fets per companyies locals i donar-los una vida més enllà del festival. Sunyer ha remarcat també que aquesta edició és la que més produccions i coproduccions del festival tindran un recorregut posterior més gran. El festival s'ha implicat en una vintena de produccions a càrrec de dramaturgs destacats com Krystian Lupa, Àlex Rigola, Lluís Pasqual, Oriol Broggi, Josep Maria Miró o Guy Cassiers. Tots aquests espectacles s'han estrenat a Temporada Alta i ja tenen confirmades altres funcions arreu de Catalunya i l'Estat i en una

onzena de casos faran gira internacional.

El pressupost de Temporada Alta supera els 3,2 milions d'euros i, com que el pressupost del festival són aportacions públiques, a l'acte de presentació del balanç hi van assistir ahir l'alcalde de Salt, Jordi Viñas; el vicepresident de la Diputació, Albert Piñeira; l'alcalde de Girona, Marta Madrenas, i el director de Creació i Empreses Culturals, Quim Torrent. Tots van coincidir a destacar l'èxit de la programació i el consens del públic i la crítica per situar el Temporada Alta com a referent cul-

tural del país.

Sunyer agraeix la col·laboració de les institucions però també remarca que, comparat amb altres festivals de la seva talla, Temporada Alta és el que més recursos propis aporta. Per exemple, en concepte de patrocini arriba als 900.000 euros. Afirmar que seguiran intentant augmentar les aportacions privades però alerta que ja estan "gairebé al límit". Per això, el festival té entre mans quatre projectes europeus per obtenir finançament, un dels quals ha presentat conjuntament amb el Teatre Archipel de Perpinyà. ■

L'APUNT

Vint anys de cinemes Méliès

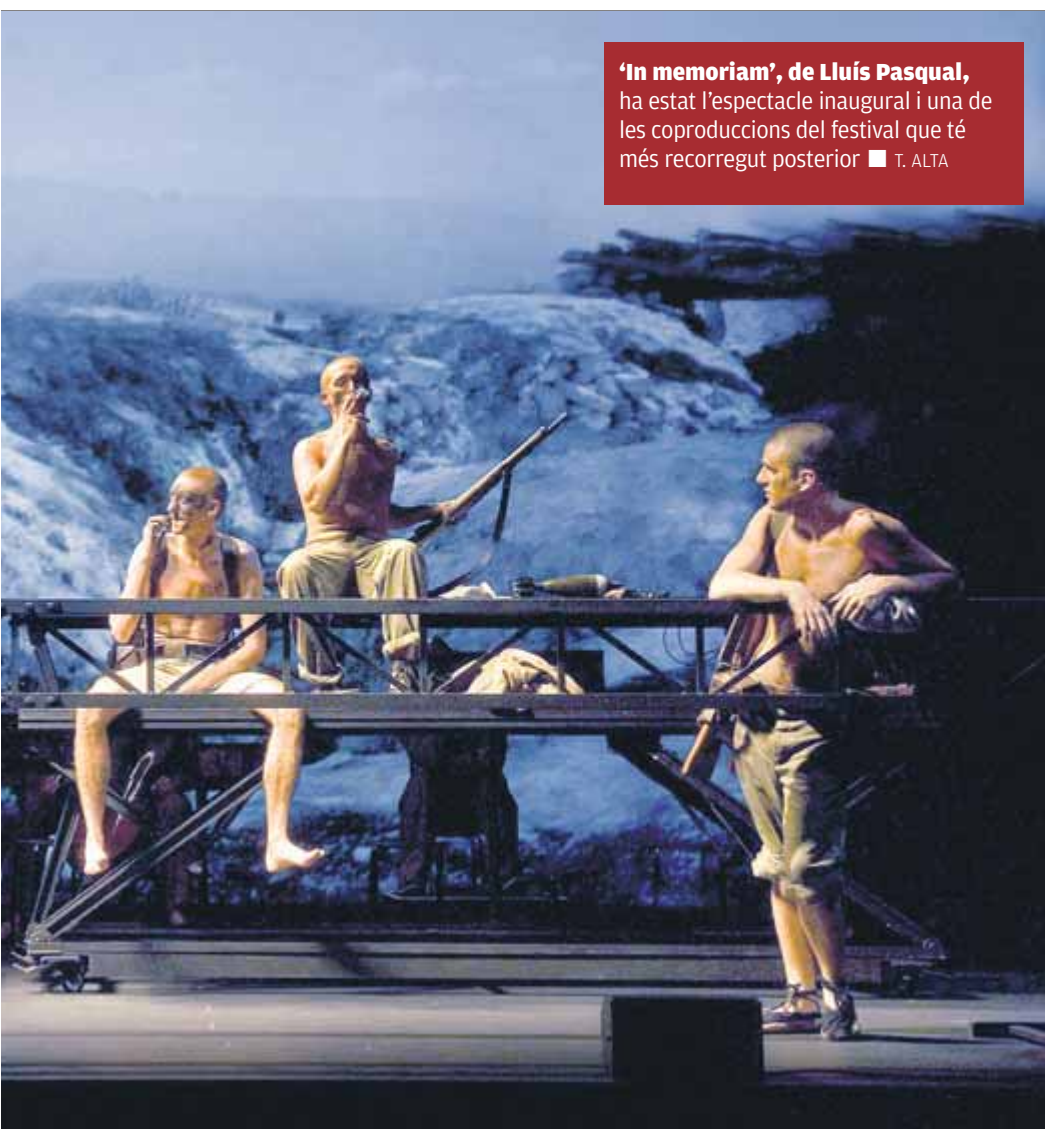
Xavier Roca

Després han vingut el Phenomena o els Texas però, en certa manera, els cinemes Méliès van ser pioners a l'hora d'oferir un tipus de programació especialitzada –en aquest cas, la recuperació de clàssics en versió original subtítulada– en un moment en què la notícia era el tancament de sales. Els cines fundats el 1996 pel director Carles Balagué han superat crisis, pirate-

ria i incendis (van ser víctimes d'un l'any 2011) i celebren ara vint anys d'existència. Des del dia 19 fins al 25 d'aquest mes, els Méliès celebren l'aniversari amb entrada reduïda a 3 euros i repartint regals entre els espectadors. En aquests temps que corren, un aniversari així no només és una celebració d'amor al cinema sinó també un acte d'heroisme.

més alta

'In memoriam', de Lluís Pasqual, ha estat l'espectacle inaugural i una de les coproduccions del festival que té més recorregut posterior ■ T. ALTA

“A Catalunya falta públic per a la cultura”

Salvador Sunyer és, per definició, un irònic inconformista. El seu pessimisme, però, és d'una contundència reveladora. El festival Temporada Alta es construeix a partir d'aquestes mateixes premisses. És insaciable i sap construir empatia amb tots els actors implicats. Des d'aquesta insatisfacció, exclama que “a Catalunya falta públic per a la cultura”. De cada cent persones, menys de set assisteixen a un espectacle escènic l'any, segons les seves dades. A França (en què el Temporada Alta sovint s'emmiralla) la xi-

fra és del 18%. La cultura en directe té dos enemics polítics: els que consideren que és entreteniment i la menys-tenen; i els que “enyoren la revolució cultural xinesa”, que entenen que la cultura és, per definició, burgesa. Sunyer admet que “molts cops ho és, però la raó és que no es donen els instruments suficients perquè tothom hi pugui accedir”. També admet que hi ha una part de culpa dels programadors que, fins fa ben poc i encara de manera intermitent, no s'han ocupat d'estudiar quin públic

pot interessar a cada tipus d'espectacle i com fer-los arribar la proposta. Sovint, a més, es limita el tipus de públic a la proposta quan es tracta d'una peça contemporània per exemple. A Temporada Alta, han comprovat que alumnes profans a la cultura han connectat amb espectacles com *La llavor del foc*, de Carlota Subirós i Babou Cham, o la dansa de *La Veronal*. Segons les enquestes recollides, tothom vol que les funcions comen- cin abans i que s'abaixin preus. ■ J.B.

Crònica Clausura Any Lull

Carles Puigdemont i Santi Vila en el discurs de benvinguda, ahir al TNC ■ JORDI BEDMAR

Llull, tertulià

Jordi Bordes

Barcelona

Amb tota la distinció possible es va clausurar l'Any Lull, ahir al vespre a la Sala Gran del TNC amb la lectura de textos i interpretació musical d'*Entre la vinya e el fenollar*. Set segles després encara sorprendria algú la capacitat de debatre sense límits i, sobretot, la seva “ètica del dubte”, en paraules del conseller de Cultura, Santi Vila. Efectivament –hi coincidia el president de la Generalitat, Carles Puigdemont–, la seva disposició, tot i una ferma religiositat, a poder ser convençut en les seves converses a Tunis fins al punt d'estar disposat, si trobava les raons més vàlides “a fer-se musulmà”. Llull, doncs, discreparia molt de la tònica general dels tertulians. També, feia broma Jordi Oriol en el darrer text, a commemorar els 700 anys de la seva mort, precisament, un dimarts 13, com un més dels seus suplicis per transcendir el seu valent, tolerant i possibilista discurs.

La commemoració d'ahir va servir també com a antecedent a la rúbrica

Al fons, les pedres silents canviaven d'opinió al caprici de la il·luminació, però seguien sent roca insubornable, com Llull

(prevista per demà dijous) en què la presidenta del govern balear signarà el reingrés a l'Institut Ramon Llull. L'Any Lull ha constatat l'actualitat del seu pensament i ha donat un nou impuls als treballs acadèmics tant a Catalunya com a l'estranger –de les 300 activitats programades, més de 70 s'han realitzat fora del Principat–. També ha ajudat a donar-lo a conèixer a ciutadans que el desconeixien. Bon exemple són les dues produccions teatrals *Renard o el llibre de les bèsties* (al Teatre Lliure) i el teatre comunitari *Llull a la ciutat nova* (al TNC).

Maria del Mar Bonet, que la setmana vinent celebra els 50 anys del seu primer concert a l'Ovella Negra, a Barcelona, va oferir tres peces del seu disc *Amic, amat*, editat el 2004. De fet, a l'escenari, la cantant va celebrar que hi fos Moslem Rahai (flauta nai), que ja el 2004 va interpretar el recital sencer a Damasc. La Mediterrània va ser un punt de trobada (no sempre pacífica) entre cultures. Ahir, Jordi Oriol admetia en un vers irònic (marca de la casa) que aquells que volen una vida millor, hi troben la mort, referint-se al drama dels refugiats, encara per resoldre (el TNC prepara un espectacle que recollirà les veus dels que, havent creuat el mar, esperen la humanitat d'Europa).

Si en la primera part, Pep Tosar, Xavier Alberti, Enric Majó, i Pep Cruz van llegir el mateix Llull, més tard serien Joan Ollé (Verdaguer), Lluís Soler (Vinyoli), Clara Segura (Palau i Fabre), Laia Noguera i Jordi Oriol (amb poemes propis) els que rescabarien les veus dels que el van voler rescatar al seu temps. Al fons, les pedres silents canviaven d'opinió al caprici de la il·luminació, però seguien sent roca insubornable, com Llull.